

Потоцька Юлія,
викладачка вищої категорії
Глобинської дитячої школи мистецтв
(м. Глобине)

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНО- ВИКОНАВСЬКОЇ ТЕХНІКИ ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВОГО СПІВУ

***Анотація.** У статті розглянуто історію естрадно-джазового мистецтва, розкрито специфіку джазового співу та методику розвитку вокально-виконавської техніки.*

***Ключові слова:** вокал, техніка, естрадно-джазовий спів, методика, навчання.*

***Постановка проблеми.** Історія естрадного вокалу як самостійного напрямку музичного мистецтва досить молода. На сьогодні це – синтез культур багатьох народів, бо її витоки прослідковуються в різних національних культурах. Естрадна музика в її різножанрових проявах є не тільки органічною приналежністю побуту, але і свого роду атрибутикою сучасного музичного мистецтва, що підтверджується результатами вивчених запитів і художньо-естетичних потреб сучасної молоді. Музикознавці відзначають, що світова сучасна популярна музика стоїть на трьох китах, це джаз, рок і етно. Особливе місце в сучасній естрадній вокальній культурі займає джаз.*

***Виклад основного матеріалу.** Становлення і розвиток джазу відбувався в єдності африканської та європейської музичних традицій, які з'єдналися на ґрунті американської культури. Як вказує Дж. Л. Колліер, в перші півстоліття свого існування джаз швидко оволодів та об'єднав імпровізаційну усну народну і письмову композиторську творчість, які до цього склалися в європейській музиці.*

Вокал у джазі можна вважати цілком природним явищем, оскільки саме з нього все і починалося (негритянські робітничі пісні; ринг-шаут; сонг-

сермон або пісні-проповіді; пісні-гімни госпели і джюбілісонгс, спірічуелси, блюзи тощо). Однозначного і чіткого визначення джазового вокалу не існує. Однак, в даний час можна назвати його деякі характерні стилістичні особливості, що вплинули на розвиток естрадної манери співу: характерний вокальний тембр, естрадна манера виконання, унікальні тональні якості, джазове фразування, особливості метро-ритмічних побудов (свінг), специфічна «атака» звука, імпровізація тощо. Це сприяло створенню виконавських традицій, які торкнулися способів звуковидобування, інтонування, особливої метро-ритмічної організації, орнаментики тощо.

Оволодіння системою співочих засобів естрадного мистецтва – це один із шляхів в досягненні виконавського універсалізму. Сучасне мистецтво потребує від естрадного вокаліста володіння різними співочими манерами, вмінням знаходити відповідний стиль в процесі інтерпретації естрадного вокального твору. Специфіка естрадного вокального мистецтва вимагає від виконавця вміння користуватися багатим арсеналом професійних засобів. Передусім, це оволодіння загальними професійними базовими вокальними навичками – академічними та фольклорними вокально-технічними прийомами, а також специфічними для джазово-естрадного виконавства вібрато, гліссандо, фальцетом, шепотом, надривом, розвитком скет-вокалу, особливою ритмічною пульсацією – свінгом, навичками імпровізації тощо. А ще й такими артистичними якостями, як акторська майстерність, пластика, вміння працювати із звукопідсилюючою технікою тощо.

Методика навчання співу – це сукупність систематизованих прийомів і способів керування співацьким навчанням. Їх послідовне засвоєння забезпечує формування в учнів навичок відповідної вокальної техніки, здатної гарантувати розвиток комплексу акустичних якостей голосу, витривалості та невтомності голосового апарату.

Універсальне застосування технологічних прийомів – основний чинник у вирішенні проблеми розкриття змісту сучасної вокальної музики, де синтезуються традиційні засоби музичної виразності із новітніми

виконавськими техніками. Паралель між класичним, народним та естрадним популярним мистецтвом – основна умова формування різностороннього виконавця. У вокальному мистецтві – це універсальний співак, який зможе використовувати на практиці всі прийоми сучасної вокальної техніки. Обов’язковою передумовою його розвитку є індивідуальний дар, здатність до багатогранного розуміння семантики твору, вміння імпровізувати в межах заданого матеріалу.

Навчальний процес будується у діалектичній єдності процесу формування загальних базових співацьких вмінь та специфічно-естрадних навичок. Формування вокальної майстерності естрадного співака безпосередньо залежить від розуміння специфіки вокальної мови, фізіології голосового апарату, природи формування співочого звуку, чіткого уявлення про дихальну, резонаторну, артикуляційну функції та їх важливу роль у процесі голосоутворення й цілої низки інших важливих чинників.

Висновки. Отже, набуття співаком вокально-технічної майстерності є результатом свідомої цілеспрямованої багаторічної роботи і свідчить про досягнення ним високого рівня художнього та вокально-технічного розвитку. Якісний естрадний вокал – це професійний, розвинутий голос з необмеженою технічною виконавською свободою і подальшою його спроможністю проявити себе в різних музичних стилях, напрямках і манерах, зокрема і в джазі.

Список використаних джерел

1. Буторін П. А., Дячук Н. І. Викладання джазу : методичні рекомендації. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2009.
2. Дрожжина Н. В. Розвиток виконавських здібностей вокалістів у контексті музичного мистецтва естради. Проблеми педагогіки мистецтва. Серія: Музична педагогіка і мистецтвознавство : зб. ст. Ялта : РВВ РВНЗ КГУ, 2007.
3. Кірсанов В. В. Розвиток вокальної техніки естрадних співаків-початківців.

4. Самая Т. В. Специфіка вокальної техніки у сучасному естрадному мистецтві.
5. Сіренко Т. М. Деякі методи вокального навчання в класі сольного співу. Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Луганськ, 2011.

Потравна Катерина,
викладачка Дитячої музичної школи № 2
ім. В. П. Шаповаленка (м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

***Анотація.** Вокальна культура, будучи невід'ємною частиною естетичного виховання, відіграє суттєву роль у становленні особистості учня мистецької школи. Вона сприяє розвитку музичного слуху, почуття ритму, формує вокально-виконавські навички, виховує музичний смак, естетичні цінності.*

***Ключові слова:** вокальна культура, вокально-виконавська культура, вокально-слухацька культура, вокально-педагогічна культура.*

Музика впливає на внутрішній світ дитини, на її характер, викликаючи різні емоції та почуття, формуючи її уявлення про навколишній світ. Формування вокальної культури запобігає формуванню музичного смаку в учнів та навчає кожну дитину відрізняти якісне мистецтво від низьковартісного.

Поняття вокальної культури дуже широке, його концептуальні положення розкриваються у дослідженнях О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, О. Щолокової. Зокрема, історичні та культурологічні аспекти розвитку вокального мистецтва та вокального виконавства розглядаються у працях В. Антонюк, В. Багадурова, Л. Гавриленко, В. Іванова, І. Назаренко.

Вокальна культура розглядається як сукупність різних форм діяльності людини в галузі вокального мистецтва, які розвивають особистість в